

UDK:811.82

Mukaddas ABDURAHMANOVA,
Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi
E-mail: Mabduraxmanova20@gmail.com
ORCID ID: 0009-0004-6987-3501

Professor Z.Xolmanova taqrizi asosida

LEKSIK OMONIMLARNING LINGVOKOGNITIV TADQIQI

Annotatsiya

Maqolada omonimlarni lingvokognitiv aspektida o'rganish asoslari yoritilgan. Dunyo tilshunosligida omonimiyaga doir tadqiqotlarning, asosan, qiyosiy-tarixiy, sistem-struktur paradigma asosida o'rganilgani qayd etilgan. Tildagi omonimiy hodisasi talqinida turlicha yondashuvlar, o'zaro zid qarashlarning mavjudligidan qat'iy nazar omonimiy hodisasining til o'zlashtirishda, voqelikni, fikrni yashirin tarzda ifodalashda va badiiy matnda turli xil ma'nolarni anglatishdagi ahamiyati ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: omonim, omonimiy, leksik omonim, omonimik qator, dominanta, mental omonim qiyosiy-tarixiy paradigma, sistem-struktur paradigma, lingvokognitiv xususiyatlar, antroposentrik paradigma.

ЛИНГВОКОГНИТИВНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ЛЕКСИЧЕСКИХ ОМОНИМОВ

Аннотация

В статье раскрыты основы изучения омонимов в лингвокогнитивном аспекте. Отмечается, что исследования омонимии в мировой лингвистике изучаются преимущественно на основе сравнительно-исторической, системно-структурной парадигмы. Несмотря на наличие разных подходов и противоречивых взглядов на трактовку явления омонимии в языке, показано значение явления омонимии в овладении языком, скрытом выражении действительности и мысли, значении разных смыслов в художественном тексте.

Ключевые слова: омоним, омонимия, лексический омоним, омонимический ряд, доминанта, ментальный омоним, сравнительно-историческая парадигма, системно-структурная парадигма, лингвокогнитивные особенности, антропоцентрическая парадигма.

LINGUOCOGNITIVE RESEARCH LEXICAL HOMONYMS

Annotation

The article reveals the basics of studying homonyms in the linguocognitive aspect. It is noted that studies of homonymy in world linguistics are studied primarily on the basis of a comparative-historical, systemic-structural paradigm. Despite the presence of different approaches and contradictory views on the interpretation of the phenomenon of homonymy in language, the significance of the phenomenon of homonymy in mastering language, the hidden expression of reality and thought, and the meaning of different meanings in a literary text is shown.

Key words: homonym, homonymy, lexical homonym, homonymic series, dominant, mental homonym, comparative historical paradigm, systemic structural paradigm, linguistic-cognitive features, anthropocentric paradigm.

Kirish. Jahon tilshunosligida omonimlar muayyan til doirasida va tillararo muammo sifatida tadqiq etilgan. Bir til doirasidagi tadqiqotlarda lingvistik yo'nalish ustunlik qiladi [1]. Sinxron aspektdagi izlanishlarda omonimlarni leksik-semantik, struktur-grammatik jihatdan tahlil qilish yetakchilik qiladi [2]. Omonimlar leksik, grammatik xususiyatlar va so'z yasaliş jarayoni mahsuli sifatida tahlil etilgan [3]. Tadqiqotlarda omonimlarning shakllanish omillari yoritilgan, polisemiya hodisasiga munosabati [4], badiiy-stilistik imkoniyatlari o'rganilgan.

A.A. Shaykeyevich omonimlar termini ostida so'z va so'zshakllarini nazarda tutgan, ma'no strukturasi leksik ma'nodan tashqari grammatik ma'noni ham e'tiborga olgan [5]. Bir tizimdagi tillar doirasidagi izlanishlarda hodisaning umumiy va farqli jihatlari, tillararo hodisa sifatida namoyon bo'lishi, yondosh tushunchalarga munosabati, leksik-semantik xususiyatlari tahlil etilgan [6].

Omonimlarga bag'ishlangan tadqiqotlarning aksariyati lingvistik aspektdagi tahlillar asosida amalga oshirilgan bo'lib, hodisaning mohiyatini ilmiy jihatdan yoritishga xizmat qiladi.

Asosiy qism. Omonimlarning tildagi o'rni va lingvokognitiv yo'nalishdagi tadqiqotlar. Omonimiy muammosi tilshunoslik ilmi qagar qadimiyydir. Ba'zi tilshunoslar omonimlarni tilning lug'at boyligi deb bilsa,

boshqalari omonim bu "tilning nuqsoni" (A.A.Reformatskiy, A.N. Gvozdev) deb bilishadi. L.A. Bulaxovskiy, O.S. Axmanova, R.A. Budagov kabi tilshunoslar omonimiyani tan olishgan, hatto ba'zi hollarda nutqni yoki matni tushunishni qiyinlashtirsa-da, unga til nuqsoni sifatida qarashmagan. Omofon va omograflar omonimning turi yoki omonimga yondosh soha sifatida qaralgan [7].

Tildagi omonimiy hodisasi, uning muloqotdagi o'rni, kommunikatsiya jarayonidagi vazifasi olimlar tomonidan turlicha baholangan. Xususan, I.S.Logacheva olimlarning omonimlar haqidagi qarama-qarshi fikr va baholarini tahlil qilgan. Omonimlarning tinglovchiga qiyinchilik tug'dirishi sabab tildagi nuqson sifatida qaralgani, muloqot uchun "samarasiz" deb baholangan, matni idrok qilish bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlarda retsiyentning vaqtga reaksiyasi cho'zilgani asosida muloqot jarayonini sekinlashtiradi, deb xulosa qilingani qayd etilgan. O'z navbatida, fikr ifodasidagi o'rni nuqtayi nazaridan omonimiyaning polisemiya kabi so'zlovchi uchun samarali ekanligi, tilning ixchamligini ta'minlaydigan ijobiy hodisa sifatida baholangan, omonim, omofon, omoshaklning muloqotda qiyinchilik tug'dirmasligi, doimo nitqiy vaziyat va kontekstda neytrallashuvi haqidagi fikrlar keltirilgan [8]. Bu o'rinda omonimlarni tildagi "samarasiz va ortiqcha" deb baholagan qarashlar til

hodisalariga yuzaki yondashishning bir ko'rinishi ekanligini ta'kidlaymiz. Negaki tilshunoslar qayd etganlaridek, tilda ortiqcha yoki samarasiz hodisa bo'lmaydi. Har bir til hodisasi nutq jarayoni mahsuli sifatida ma'lum bir lisoniy omil va lingvistik, mantiqiy maqsad asosida shakllanadi. Dunyo tillarining aksariyatida omonimiya hodisasi mavjudligi, muayyan tilning ichki taraqqiyot omillari va boshqa tillar ta'sirida yuzaga kelishi bu hodisaning lingvistik qonuniyatlar asosida shakllanishi hamda kommunikatsiya jarayonida turli funktsiya bajarishini ko'rsatadi. Ch. Davlyatova "til belgisining assimetriyasi, ya'ni ifoda plani bilan mazmun plani o'rtasidagi umumiy tafovutlar tilning "nomukammal tuzilishi" natijasi emas, balki muqarrar va zaruriy hodisa bo'lib, ularsiz tabiiy inson tili me'yoriy holda namoyon bo'lmasligi va rivojlana olmasligini qayd etgan [9].

Omonimiya borasida olib borilayotgan tadqiqotlarning ma'lum bir qismida lingvokognitiv, psixolingvistik tahlillar kuzatiladi. Bu esa tildagi omonimiya hodisasining muloqot vositasi taraqqiyotidagi o'rni ko'rsatish bilan bir qatorda, til sohiblarining tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyatini ta'kidlashga ham xizmat qiladi.

Dunyo tilshunosligida og'zaki omonimiya tadqiqiga bag'ishlangan izlanishlar mavjud. Tadqiqotlarda mahalliy tillarni o'rganishga bo'lgan talabning yuqori ekanligi qayd etilgan. Mahalliy tillardan biri sifatida Sumatra Utara provinsiyasi janubidagi turli hududlarda uchraydigan mandailing mintaqaviy tili qayd etilgan. Mandailing tilidagi omonimiya shakli, omonimiya munosabatlari yoritilgan. Ma'lumotlar Labuhanbatu, Sungai Kanan tumani, Batang Gogar qishlog'idagi o'troq aholi og'zaki nutqidan olingan. Ma'lumotlarning to'g'riligi turli xil adabiyotlardan havolalar berish orqali isbotlangan. Mandailing tiliga oid bir xil shakldagi mustaqil morfemalar, omonimiya shaklidagi kompleks shakl, ya'ni murakkabmorfemalar o'rganilgan [10].

Omonimlar ma'lum bir hissiy, aqliy jarayonlar yoki voqea-hodisalarga miya javob reaksiyasini o'rganuvchi yo'nalish usullari yordamida ham tahlil qilingan.

Anna Yurchenko yetakchiligida amalga oshirilgan tadqiqotda ko'p ma'noli va omonim so'zlar turlicha qayta ishlangani, ammo so'zlarni qayta ishlash mexanizmlari hali ham aniq emasligi qayd etilgan. Ushbu tadqiqotning maqsadi metonimiya, metafora va omonimlarni tushunish jarayonini o'rganishga qaratilgan. Tajriba sifatida ishtirokchilardan ikki so'zdan iborat va omonim tarkibli birikmalarni o'qish so'ralgan. Natijalarda ko'p ma'noli so'zlarning metonimik va metaforik ma'nolarini tushunish o'rtasida farq kuzatilgan. Metonimik va literal sezgilar o'rtasidagi birlamchi ta'sir mental leksikada ravona ifodaga ega, degan fikr tasdiqlangan. Bundan farqli ravishda, polisemantik so'zlarning majoziy ma'nolari so'zlarning asl ma'nolariga juda cheklangan birlamchi ta'sir ko'rsatishi, xuddi shunday natijalar omonimlar uchun ham xos ekanligi ta'kidlangan. Tadqiqotchilar metaforik ma'nolar mental leksikada alohida ifodalarga ega bo'lishi kerak, degan xulosaga kelishgan [11].

Xorijda amalga oshirilgan tadqiqotlarda omonimiya bilan bog'liq muammolarni hal qilish usullari ishlab chiqilgan. Imlo o'zgarishlari tilni qayta ishlashda muammolarga olib kelgan til, ya'ni yapon tili misolida omonimlarni ajratib turadigan va omofonlarni birlashtirgan so'z ma'nosini klasterlash usuli taqdim etilgan. Tokenlarni alohida semantik guruhlarga klasterlash uchun matnli (kontekstli) tartiblash usulidan (BERT) foydalanilgan. Bu usuldan sinonimik misollarni bitta tasviriy shaklga solish uchun ham istifoda etilgan. Bu normallashtirishning ahamiyatini til modelida ham, transliteratsiyada ham ko'rish mumkin [12].

Omonimiya va polisemiya o'rtasidagi farq, so'z ma'nosini aniqlash texnik imkoniyatlar va amaliy tajribalar yordamida amalga oshirilgan. So'zlarni omonim yoki ko'p ma'noli deb tasniflash, so'z semalarining grafiklarini tugunlar

va ular orasidagi semantik bog'liqlikni alohida qirralar sifatida tasvirlash haqida so'z yuritilgan. Zamonaviy omonimlar bazasini yaratish, shuningdek, mavjudlarini yangilash masalasi ko'tarilgan. Ma'lumotlar bazasi omonimlar ro'yxatini va ularning qisqacha ta'riflarini o'z ichiga olishi, ular WordNetning tegishli qidiruv tizimlarida ko'rsatilganligi qayd etilgan. Omonim va ko'p ma'noli so'zlar to'plami nisbatan baholanishi va ishlab chiqilgan usullar omonimlar miqdorini aniqlashda eng samarali natijalarga olib kelishi asoslangan [13].

Omonimlar tarjimasini bilan bog'liq masalalar tahlil qilingan. Talabalarning foydalanish paytida duch kelishi mumkin bo'lgan muammolardan biri sifatida omonimlarni ingliz tilidan arab tiliga tarjima qilish masalalari o'rganilgan. Ikki tili lug'at yordamida omonimlarning passiv tarjimasini, ya'ni ingliz tilidan arab tiliga tarjima qilish jarayonlarida uchraydigan muammolar yechimi, ikki tili lug'atdan foydalanish shartlari tavsiflangan. Tarjima jarayonida talabalar foydalanadigan strategiyalar anketa usulida aniqlangan. Ikki tili lug'atdan foydalanish samaradorligi test asosida baholangan. Natijalar omonimlar uchun yetarlicha ekvivalentlar taqdim etmagani sababli ikki tili lug'atlarning omonimlar tarjimasida har doim ham muvaffaqiyatli bo'lavmasligi ko'rsatilgan. Bunday lug'atlar bilan ishlashda talabalar kontekst mazmuniga kirishmagani va so'zma-so'z tarjimaga ergashgani qayd etilgan.

Tadqiqotlarda omonimiyani o'rganish leksik semantikaning asosiy muammolarini hal qilish uchun juda muhimligi qayd etilgan. Omonimlarning tarjima, jonli nutq va hissiy klasterlar kontekstida o'ziga xosliklarini tavsiflovchi farazlar taklif qilingan. Gipotezalarni sinab ko'rishga imkon beruvchi yangi izohli omonimlar resursi taqdim etilgan (WSD resurslari). Bu resurslar omonimiya va polisemiyaning farqlash uchun o'ziga xos qadamdir [14].

Tadqiqotlarda maktabgacha va boshlang'ich maktab o'quvchilarining omonimlarni o'rganish va tushunishda qiyinchiliklarga duch kelishi alohida ta'kidlangan. Alohida xaritalashning qiyinligi yoki metalingvistik ko'nikmalarning yetishmasligi omonimlarni o'rganish va aniqlashni qiyinlashtirishi aytilgan. Omonimlarni aniqlash yuzasidan tajribalar o'tkazilgan. Tajribada jami 60 nafar uch yoshli bolaning omonim juftlarini tanlash qobiliyati va ularning omonimlar umumiy belgiga ega bo'lsa-da, ikki xil ma'noni ifodalashini tushunish darajasi o'rganib chiqilgan. Tajribada jarayonida subyektlardan omonim juftlarni aniqlash so'ralgan. 2-tajribada omonim juftliklari va omonim bo'lmagan juftliklar belgilangan, so'ngra bolalardan bu juftliklar bir xil shaklga ega egamasligi va ular bir xil narsa yoki bir xil narsa emasligini aytish talab qilingan. Tajribada bolalarga bir nechta omonim va omonim bo'lmagan juftlardan har birining yarmi ko'rsatilgan, so'ngra rasmlar to'plamidan nom va toifa mosligini aniqlash so'ralgan. Ushbu tajribalardan bolalar omonim juftlarni aniqlash uchun zarur bo'lgan metalingvistik ko'nikmalarga egaligi; bundan tashqari, omonimlar ikki xil kategoriyani ifodalashini anglab yetganliklari aniqlangan.

Tadqiqotlarda polisemiya va omonimiya tushunchalari farqlangan. Xitoy tilida polisemiya va onomimiya bo'lgan munosabat lug'atlar orqali ko'rsatib berilgan. Tadqiqotda ma'no va assotsiatsiyalarga boy so'zlar va xitoyliklar duch keladigan ba'zi muammolar tahlilga tortilgan. Ko'p ma'noli inglizcha so'zlar sxemalar shaklida tasvirlangan va bu kabi so'zlarning aqliy leksikondagi shakli tuzilmasi taxminiy ravishda ko'rsatib berilgan.

Xorijiy tadqiqotlarda omonimlardagi domanta belgilar ajratilgan. Bu holat omonimning qo'llanish darajasi bilan bog'liq. Omonimlar bilan bog'liq assotsiatsiyalar o'rganilgan.

Xorijiy tadqiqotlardagi tajribalardan biri omonimlarni o'rganish jarayonidagi aniq faraz (gipoteza)ni tasdiqlashga qaratilgan.

Birinchi faraz: bolalar omonimlardan qochadi, chunki bir so'z bir ma'noga ega, degan qarashni ma'qullashadi.

Ikkinchi faraz: bolalar o'zlari omonim yig'adi va hatto kattalar lug'atida bo'lmagan omonimlar ham yaratadilar.

Uchinchi faraz: So'z o'rganishda omonimlarning ta'siri mavjud emas.

Tajriba ushun 28 nafar o'quvchi olingan, o'quvchilarga 8 ta ma'lum va 8 ta yangi so'z berilgan. Misollar keltirilmagan, lekin o'quvchilarning aytib bergan hikoyalardan yaratilgan yangi gaplar orqali matn (kontekst)ni bilish chastotasi o'rganilgan. Masalan, 8 ta ma'lum so'z yangi so'zlar bilan birlashtirilib, multfilm shaklida qo'yib berilgan. Keyin bolalar, rasm orqali savol-javob qilingan va agar ular tegishli so'zni ayt olsa, to'g'ri deb hisoblangan. Natija shuni ko'rsatganki, omonimlarni o'rganish yangi so'zlarni o'rganishdan osonroq bo'lgan. Ikkinchi faraz tasdiqlangan.

Tadqiqotlarda omonimiyaning so'zlarni o'zlashtirish jarayoniga ta'siri tahlil etilgan. Omonimlarning yangi so'zlarga qaraganda tezroq o'zlashtirilishi asoslangan. Ma'lum fonologik shakllarning so'zlarni o'rganishni osonlashtirishi qayd etilgan. O'quvchilar shakl ma'lum ekanligini va bu, o'z navbatida, fonologik ishlov berish (shaklni o'zlashtirish) jarayonini qulaylashtirishi va natijada so'zni o'rganish ham tezlashishi aniqlangan. O'quvchilarning so'z o'rganishda omonimiyadan qochishi yoki o'xshash shakllarni mazmunan moslab ololmasligi aytilgan. So'z o'rganishning boshlanishida omonimlarni o'zlashtirish qiyinligi, lekin keyinchalik shakl bir xilligi yordamida oson o'zlashtirilishi dalillangan [15].

Izlanishlarda flektiv paradigmalarini modellashtirish bo'yicha takliflar berilgan bo'lib, omonimlardagi tizimlilikni baholashning aniq mezoni belgilab berilgan. Asosan Hind-Yevropa va Afrika-Osiyo aholisi tiliga moslashtirilgan modellarning bitta flektiv til ichidagi tizimli omonimlarni modellashtirishda adekvat o'lchov vazifasini bajarishi qayd etilgan.

Omonimlarni aniqlashning uch omili asosida tajriba o'tkazilgan: 1.Lug'at boyligi. 2. Grammatik savodxonlik. 3. Oldingi bilimlarga asoslanish.

Tadqiqot 30ta ingliz tili asosiy fani bo'lgan talabalar orasida o'tkazilgan. Shug'ullanish uchun 60 ta omograf va omonimlar tanlangan (ingliz lug'atida eng ko'p uchraydiganlari orasidan). Dastlabki mashg'ulotda bo'lmagan boshqa 20ta omonim va ikkita savol-javob testlari (omillarni aniqlash uchun) ham taqdim qilingan. Yangi so'zlar lug'ati omonimlarni o'zlashtirishning eng muhim omili sifatida ko'rsatilgan.

Omonimlarni o'zlashtirish 6 bosqichli metodologiya asosida tekshirilgan:

1-bosqich: talabalarning to'g'ri omonimni tanlash qobiliyati bo'yicha test o'tkazilgan.

2-bosqich: omonimlarni o'zlashtirish omillarini o'rganish bo'yicha savol-javob amalga oshirilgan.

3-bosqich: talabalarga asoslovchi ko'rsatmalar bilan dalillash o'rgatilgan.

4-bosqich: omonimlarni o'zlashtirish bo'yicha qayta test o'tkazilgan.

5-bosqich: 2-bosqich qayta o'tkazilgan.

6-bosqich: tadqiqotga munosabat baholangan [16].

Ushbu tadqiqotlardan shu xususiyat ma'lum bo'ladiki, xorij tilshunosligida omonimiya hodisasini har xil baholash holatlari mavjud. Shunga qaramay omonimlarni til hodisasi sifatida o'rganishga alohida e'tibor qaratilgan. Qiyosiy-tarixiy, sistem-struktur paradigmaga asoslangan tadqiqotlarda omonimlarning tavsifi keltirilgan, ko'rinlarishlari tasniflangan, yuzaga kelish omillari ko'rsatib berilgan. Lingvokognitiv yo'nalishdagi tadqiqotlarda omonimlarning ifoda etilishi, tushunilishi, omonimlarni o'zlashtirish masalalariga e'tibor qaratilgan.

Xulosa. Til hodisasi sifatida omonimiya lingvistik qonuniyatiga ega. Adabiy til doirasidagi omonimik qatorlarning ma'lum bir tarixiy bosqichda qo'llanishini, shakliy va talaffuz bir xilligini taqozo qiladi.

Tajriba natijasida til sohiblarining omonimik qatorlarni xotirada tiklash jarayonlarida, omonim sifatida baholashlarida me'yordan chekinish hollari kuzatildi. Tarixiy so'zlar, arxaik birliklar, sheva so'zlari, so'zlashuv uslubiga xos leksemalar omonimik qator uzvlari sifatida keltirildi. Bu holat omonimiyaning birinchi navbatda mental hodisa ekanligini asoslaydi.

Omonimlarni o'zlashtirish miya faoliyati bilan bog'liq. Ko'p ma'noli va omonim so'zlarni tushunish, esda saqlash, xotirada tiklash uchun me'yoriy holda rivojlangan aqliy qobiliyat talab qilinadi. Psixolingvistlar miya rivojlanishi orqada qolgan shaxslarda omonimlik va ko'p ma'nolilikni tushunish bilan bog'liq muammo bo'lishini qayd etganlar. Bu holat, ayniqsa, mavhum tushunchani ifodalovchi omonim shakllarni o'zlashtirishda murakkablikni yuzaga keltiradi.

Xorij tadqiqotlarida tajriba natijasi sifatida omonimlarning boshqa so'zlarga nisbatan oson o'zlashtirilishi haqida so'z yuritilgan. Me'yoriy darajadagi tafakkurga ega bo'lgan inson omonimlarni oson o'zlashtiradi, me'yoriy darajaga ega bo'lmagan shaxs omonimni o'zlashtira olmaydi. Ammo omonimlarni tushunish muammoligicha qoladi. Omonimiya nutqdan tashqari mavjud, nutqda birikmalar ta'sirida omonimiya bartaraf bo'ladi.

Omonimlar inson xotirasida kognitiv maydonning muayyan qismidan joy oladi. Kognitiv semantik maydonda omonimik qatorlararo munosabat, omonim uzvlararo munosabat farqlanadi. Omonimik qatorlar o'rtasidagi munosabat omonimlarning qo'llanish chastotasini belgilasa, omonim uzvlar aro munosabat omonimik qatoridagi dominantlikni belgilaydi. Omonim so'zining qo'llanishi ham yondosh tushunchalar dominantligi bilan bog'liq.

ADABIYOTLAR

1. Amir Ahmad Habibi. Using translations to distinguish between homonymy and polysemy (Omonimiya va polisemiyaning farqlash uchun tarjimalardan foydalanish). Department of Computing science. University of Alberta, 2020.
2. Барановская В.Г. Лексико-грамматические омонимы в языке древнерусских памятников XI-XIV вв. В кн.: Исследования по словообразованию и лексикологии древнерусского языка. – М., 1969. – С. 268-295.
3. Барзилович А.М. Сходство и различие явлений лексической омонимии в русском и украинском языках. Вісн. Київського ун-ту. Сер. філології, 1972. – №14. –С.118-125.
4. Богданова И.А. Структурно-семантическая характеристика лексической и лексико-грамматической омонимии современного английского языка. Автореф. ...канд. филол. наук. – Пятигорск, 2004. – 24 с.
5. Боронина И.А. О роли омонима в японской классической поэзии. – Народы Азии и Африки.–М, 1964. –№2. –С. 145-155
6. Bradley Hauer, Grzegorz Kondrak. One Homonym per Translation (Har bir tarjima uchun bitta omonim). Copyright, 2020. –P.7895-7902.
7. Давлятова Ч. А. Омонимия как системная категория (на материале таджикского языка). Автореф. дисс...канд.филол.наук. Душанбе, 2017.

8. Ibragimova Z. "Muhokamat ul-lug'atayn" asarining ilmiy ahamiyati / O'zbek mutafakkirlarining til nazariyasiga oid qarashlari. Xalqaro ilmiy-nazariy anjuman materiallari. –Toshkent, 2021.
9. Kevin Heffernan, Yo Sato. Homonym normalisation by word sense clustering: a case in Japanese. Proceedings of the 28th International Conference on Computational Linguistics, pages 3324-3332. Barselona, Spain (online), December 8-13, 2020.
10. Laongphol Jitsuda. Developing Ability to Translate Homonyms and Homographs via Training in Part of Speech Identification and Dictionary Use. Copyright of Prince of Songkla University, 2013. –P.33
11. Логачева И.С. Языковая омонимия: многообразии подходов о оценок. // Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки. – 2009. – С. 53-55.
12. Никатуева З.Ш. Полисемия и омонимия в даргинском языке. Автореф. дисс. ...канд. филол.наук. – Махачкала, 2003. – 26 с;
13. Rodiyah Harahap, Abdul Gapurb. Homonym in mandailing language. Homonim dalam Bahasa mandailing. Copyright, 2020, Genta Bantera: Jurnal Ilmiah Kesastraan, ISSN:2503-2135 (print), 2656-1085 (online). –P.47-50.
14. Табутарова О.А. Омонимия как проявление лексических, грамматических и деривационных связей в современном бурятском языке. Автореф. дисс. ...канд. филол.наук. –Улан-Удэ, 2013. – 28 с.
15. Шайкевич А.Я. О принципах классификации омонимов // Процессы развития в языке. – М., 1959.– С. 127.
16. Yurchenko A., Lopukhina A., Dragoy O. Meaning relatedness in polysemous and homonymous words: an erp study in Russian/Electronic copy available at: <https://ssn.com/abstract=3291173>.
17. Holly L. Storkel and Junko M. Young. Homonymy in the Developing Mental Lexicon (Mental leksikonning rivojlanishida omonimlarning o'rni). Sommerville, MA: Cascadilla Press. 2004.